

Pro zájemce o štěňata bez PP...

BKB jako garant chovu basenji v ČR klade mimo jiné důraz na zdraví jedinců tohoto plemene.

Chovní psi i feny jsou vyšetřováni na Fanconiho syndrom, což je **závažné dědičné onemocnění ledvin s fatálními následky pro postiženého jedince**. BKB doporučí pouze ta spojení, kde je vyloučeno onemocnění potomků Fanconiho syndromem. Bohužel toto si chovatelé štěňat bez PP neuvědomují a produkují tak štěňata s možným postižením touto chorobou.

BKB nemůže tuto situaci nijak ovlivnit, cítí však povinnost na tuto skutečnost zájemce o štěňata bez PP upozornit.

Mirka Miklišová, poradkyně chovu

Fanconiho syndrom

MVDr. Jan Slabý,

Veterinární klinika pro malá zvířata, Vrcovická 2227, 397 01 Písek, tel: 603 496 589

Co je to Fanconiho syndrom?

Fanconiho syndrom je onemocnění, které se vyskytuje u člověka a psa. Bylo popsáno u plemene basenji, norský losí pes, šeltie. Zde ke také tato choroba nejvíce rozšířena.

Jedná se o poruchu tubulárních transportních systémů ledvin, což přeloženo do laické řeči znamená, že se jedná o onemocnění ledvin, při kterém jsou postiženy vývodné kanálky ledvin.

Pro lepší pochopení poruchy zopakují některé poznatky z anatomie a fyziologie ledvin. Ledvina savců je tvořena ledvinovou kůrou a dření. Základní stavební jednotkou ledviny je tzv. ledvinové tělísko, které se skládá s cévního klubička (glomerulu) a systému vývodných a sběrných kanálků. Tyto pak ústí do ledvinové pánvičky, dále následuje močovod, močový měchýř a močová trubice. Ledvinná kůra je tvořena cévními klubičky a částí kanálků, dřeň je tvořena pouze kanálky. V cévním klubičku je filtrována z krve tzv. prvotní moč, které je obrovské množství. Z této moči je pak ve vývodních kanálcích vstřebáno 99% vody a většina dalších rozpuštěných látek, zejména iontů, cukrů, aminokyselin a vzniká tak definitivní moč. U pacientů postižených Fanconiho syndromem dochází k poruše vstřebávání některých látek, které se tak dostávají i do definitivní moči a tím tělo o tyto důležité látky přichází. Jedná se zejména o cukr (glukózu), aminokyseliny, hydrogenuhličitanový iont, vápník a další látky.

Shrneme-li výše uvedené poznatky, můžeme říci, že pacienti postižení touto nemocí nevstřebávají ve svých ledvinách některé látky. Tyto látky jsou odvedeny z těla močí a tím je

organismus o tyto látky ochuzen. To má za následek další poruchy zdravotního stavu.

Onemocnění se postupem času zintenzivňuje, ledviny jsou stále více namáhány a to obvykle vyúsťuje v chronické selhání ledvin, které je pro pacienta smrtelné!

Příznaky onemocnění:

Mezi příznaky, které může pozorovat majitel patří zvýšený příjem tekutin a častější a objemnější močení, hubnutí při zachovaném příjmu potravy, dehydratace (odvodnění) pacienta, které se nejčastěji projeví apatií, pomalejším návratem kožní řasy, suchými sliznicemi a v těžkých případech i vypadlými očima.

Při zpozorování jakéhokoliv z výše uvedených příznaků je nutno odebrat vzorek moči a okamžitě vyhledat pomoc veterinárního lékaře. Ten zjistí pomocí vyšetření krve a moči další příznaky.

Mezi hlavní patří nález cukru v moči při normální hladině krevního cukru (základní rozdíl oproti cukrovce). Dále bývá zjištěna snížená hladina některých dalších látek v krvi, např. vápníku, fosforu, hydrogenuhličitanového iontu.

V dalším průběhu dochází k selhávání ledvin, které s sebou nese další typické příznaky jako zvracení, průjem, poškození sliznice dutiny ústní, hubnutí, anémie atd. Tyto příznaky jsou následkem otravy organismu vlastními zplodinami, které není tělo schopno selhávajícími ledvinami vyloučit. Pacienti s Fanconiho syndromem umírají zpravidla právě na selhání ledvin. Průběh onemocnění trvá od několika týdnů do několika let.

Léčba:

Pro pacienty neexistuje specifická léčba. Pacienti s Fanconiho syndromem jsou léčeni obdobně jako pacienti s chronickým selháváním ledvin. Tato léčba veden pouze ke zpomalení průběhu nemoci. Onemocnění je pro většinu pacientů smrtelné. Jedinou účinnou zbraní je prevence.

Onemocnění je podle všech dostupných informací dědičné (alespoň u plemene basenji), to znamená je přenášeno pohlavními buňkami z rodičů na potomstvo.

Závěr:

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem, ze kterých vyplývá, že se jedná o onemocnění s převážně smrtelným koncem, že neexistuje účinná léčba a že onemocnění je zřejmě dědičné, je

zcela zřejmý naprosto prioritní význam chovatelských opatření pro kontrolu, případně vymícení onemocnění z chovu rizikových plemen.

V případě nesledování tohoto onemocnění v populaci těch plemen teoreticky hrozí po delší době rozšíření onemocnění na většinu jedinců a ohrožení těchto plemen jako takových.

Cesta k ozdravení plemene je vždy mnohem obtížnější než účinná prevence.

Převzato z Tam-Tamu 2/1999

Kombinace krytí

Čistý	X	Čistý	=	100% Čistý		
Čistý	X	Přenašeč	=	50% Čistý	50% Přenašeč	
Čistý	X	Postižený	=	100% Přenašeč		
Přenašeč	X	Přenašeč	=	25% Čistý	50% Přenašeč	25% Postižený
Přenašeč	X	Postižený	=	50% Přenašeč	50% Postižený	
Postižený	X	Postižený	=	100% Postižený		